

V I Lenin

Om författningsillusioner

Författningsillusioner kallas ett politiskt fel, som består i att folk anser ett normalt, rättsligt, ordnat, lagenligt, kort sagt ”författningsenligt” system existera, ehuru det i verkligheten inte existerar. Vid första ögonkastet kan det tyckas, att det inte ens kan bli tal om att författningsillusioner kan uppstå i dagens Ryssland, i juli 1917, när det ännu inte finns någon utarbetad författning. Men det är ett stort misstag. Hela kärnpunkten i hela den nuvarande politiska situationen i Ryssland är i själva verket, att utomordentligt breda befolkningsmassor är genomsyrade av författningsillusioner. Utan att ha insett det kan man inte begripa ett dugg av det nuvarande politiska läget i Ryssland. Man kan absolut inte ta ett enda steg till en riktig formulering av de taktiska uppgifterna i dagens Ryssland, om man inte främst koncentrerar sig på att systematiskt och skoningslöst avslöja författningsillusionerna, att blotta alla deras rötter och att återupprätta ett riktigt politiskt perspektiv.

Låt oss ta de tre åsikter, som är mest typiska för dagens författningsillusioner, och undersöka dem närmare.

Den första åsikten: vårt land skall alldeles strax få en konstituerande församling; allt som nu försiggår har därför en provisorisk, övergående, ingen synnerligen väsentlig, ingen avgörande karaktär, allt kommer snart att revideras och slutgiltigt fastställas av konstituerande församlingen. Den andra åsikten: vissa partier – t ex socialistrevolutionärerna eller mensjevikerna eller ett förbund dem emellan – har en klar och otvivelaktig majoritet bland folket eller inom de ”inflytelserikaste” institutionerna, exempelvis sovjeterna; därför kan dessa partiernas, dessa institutioners vilja, liksom överhuvudtaget folkmajoritetens vilja inte ignoreras och än mindre kränkas i det republikanska, demokratiska, revolutionära Ryssland. Den tredje åsikten: en viss åtgärd, t ex förbudet mot tidningen Pravda, har icke legaliserats vare sig av provisoriska regeringen eller av sovjeterna; därför är den endast en episod, en tillfällig företeelse, den kan ingalunda betraktas som någonting avgörande.

Låt oss analysera var och en av dessa åsikter.

I

Redan den första provisoriska regeringen lovade att inkalla en konstituerande församling. Den ansåg det vara sin huvuduppgift att föra landet fram till en konstituerande församling. Den andra provisoriska regeringen fastställde tiden för inkallandet av en konstituerande församling till den 30 september. Den tredje provisoriska regeringen, efter den 4 juli, bekräftade på det allra högtidligaste denna tidpunkt.

Emellertid är chanserna 99 på 100 att konstituerande församlingen inte kommer att inkallas till denna tidpunkt. Skulle den bli inkallad till denna tidpunkt, är chanserna återigen 99 på 100, att den kommer att bli lika maktlös och onyttig som den första duman, tills en andra revolution segrat i Ryssland. För att övertyga sig härom behöver man bara för ett ögonblick koppla bort sin uppmärksamhet från det svall av fraser, löften och dagens bagateller, som förvirrar hjärnan, och kasta en blick på det grundläggande, det som bestämmer allt i det samhälleliga livet: klasskampen.

Att bourgeoisin i Ryssland på det fastaste sätt smält samman med godsägarna är klart. Hela pressen, alla val, hela den politik, som kadetpartiet och de längre åt höger stående partierna bedriver, alla uttalanden av ”intresserade” personers ”kongresser” bevisar det. Bourgeoisin förstår utomordentligt väl det som de småborgerliga pratmakarna bland

socialistrevolutionärerna och ”vänster”-mensjevikerna inte begriper, nämligen att det är *omöjligt* att avskaffa privatägandet av jorden i Ryssland och därtill utan ersättning, såvida inte en gigantisk ekonomisk revolution genomförs, bankerna underställs hela folkets kontroll, syndikaten nationaliseras och en rad av de skoningslösaste revolutionära åtgärder företas mot kapitalet. Det förstår bourgeoisin utomordentligt väl. Men på samma gång kan den inte undgå att veta, att se och känna, att den väldiga majoriteten av bönderna i Ryssland nu inte endast kommer att uttala sig för att godsägarjorden skall konfiskeras, utan även kommer att visa sig stå betydligt längre åt vänster än Tjernov. Ty bourgeoisin vet bättre än vi både hur många del-eftergifter Tjernov gjorde för den t ex från den 6 maj till den 2 juli, när det gällde att förhåla och beskära olika bondekrav, och hur mycken möda det kostade *högersocialistrevolutionärerna* (Tjernov anses ju bland socialistrevolutionärerna som ”centrum”!) att på bondekongressen och i allryska bondedeputeradesovjetens exekutivkommitté ”lugna” bönderna och avspisa dem med löften.

Bourgeoisin skiljer sig från småbourgeoisin genom att den av sin ekonomiska och politiska erfarenhet lärt sig inse vilka betingelserna är för att ”ordningen” (dvs massornas förslavning) skall kunna upprätthållas under det kapitalistiska systemet. Borgarna är affärsmän, folk som kalkylerar med stora affärer, som är vana att närma sig även politikens frågor på ett strikt affärsmässigt sätt, att hysa misstro till ord, att kunna gripa tjuren vid hornen.

I dagens Ryssland kommer konstituerande församlingen att uppvisa en bondemajoritet, som står längre till vänster än socialistrevolutionärerna. Det vet bourgeoisin. Emedan den vet det, kan den inte låta bli att på det mest bestämda sätt bekämpa ett snart inkallande av konstituerande församlingen. Att föra det imperialistiska kriget i den anda som utmärker de hemliga fördrag, som Nikolaus II slutit, att försvara godsägarnas jordinnehav eller ersättning för det – allt detta blir omöjligt eller otroligt svårt, när en konstituerande församling finns. Kriget väntar inte. Klasskampen väntar inte. Det har t o m den korta tiden från den 28 februari till den 21 april åskådligt visat.

Ända från revolutionens början har det funnits två uppfattningar om konstituerande församlingen. Helt genomsyrade av författningsillusioner har socialistrevolutionärerna och mensjevikerna betraktat saken med lättrogheten hos en småborgare, som inte vill veta av klasskampen: konstituerande församlingen har proklamerats, det blir en konstituerande församling och därmed basta! Vad därutöver är, det är av ondo! Men bolsjevikerna sade: endast i den mån som sovjeterna blir starkare och mäktigare, kan det garantera att konstituerande församlingen inkallas och blir en framgång. Mensjevikerna och socialistrevolutionärerna lade tyngdpunkten på den juridiska handlingen: proklamerandet, utlovandet, deklarerandet om att kalla in en konstituerande församling. Bolsjevikerna lade tyngdpunkten på klasskampen: om sovjeterna segrar, kommer konstituerande församlingen att vara säkerställd, om inte, så är den ej säkerställd.

Det är just detta som inträffat. Bourgeoisin har hela tiden fört en än förstucken, än öppen men oavbruten och oavlåtlig kamp mot att en konstituerande församling skall inkallas. Kampen har kommit till uttryck i önskan att förhåla dess inkallande till dess kriget tagit slut. Den har kommit till uttryck i att tidpunkten för konstituerande församlingen flera gånger skjutits upp. När tidpunkten för konstituerande församlingens inkallande äntligen fastställdes, efter den 18 juni, över en månad efter det att koalitionsregeringen bildats, förklarade en borgerlig moskvatidning, att det skett under inflytandet av bolsjevikernas agitation. Ett ordagrant citat ur denna tidning publicerades i Pravda.

Efter den 4 juli, då socialistrevolutionärernas och mensjevikernas tjänstaktighet och rädsla ledde till kontrarevolutionens ”seger”, lät Retj undfalla sig ett kort men i högsta grad

anmärkningsvärt yttrande: tidpunkten för konstituerande församlingens inkallande är ”på tok för tidigt”!! Och den 16 juli publicerades i Volja Naroda och i Russkaja Volja en notis om att kadeterna krävde att inkallandet av konstituerande församlingen skulle uppskjutas under förövändning att det skulle vara ”omöjligt” att inkalla den inom så ”kort” tid, och den för kontrarevolutionen svassande mensjeviken Tsereteli går redan med på att i överensstämmelse med denna notis uppskjuta inkallandet till den 20 november!

Det är ställt utom tvivel att en dylik notis kunnat insmyga sig endast mot bourgeoisins vilja. Sådana ”avslöjanden” är ofördelaktiga för den. Men det som göms i snö, kommer upp i tö. Kontrarevolutionen, som släppt alla hämningar efter den 4 juli, pratade bredvid munnen. Den kontrarevolutionära bourgeoisins första maktövertagande efter den 4 juli följdes omedelbart av ett steg (och ett mycket allvarligt steg) mot inkallandet av en konstituerande församling.

Det är ett faktum. Och detta faktum blottar författningsillusionernas hela tomhet. Utan en ny revolution i Ryssland, utan att den kontrarevolutionära bourgeoisins (i främsta rummet kadeternas) makt störtas, utan att folket förlorar förtroendet för socialistrevolutionärernas och mensjevikernas partier, de partier som kompromissar med bourgeoisin, kommer konstituerande församlingen antingen inte alls att inkallas eller också blir den någonting i stil med ”pratkvarnen i Frankfurt”, en maktlös, onyttig samling av småborgare, som är dödsförskräckt av kriget och av perspektivet att bourgeoisin skall ”bojkotta makten”, och som hjälplöst pendlar mellan krampaktiga ansträngningar att styra utan bourgeoisin och fruktan för att bli tvungna att klara sig utan bourgeoisin.

Frågan om konstituerande församlingen är *underordnad* frågan om förloppet och utgången av klasskampen mellan bourgeoisin och proletariatet. Jag vill minnas att det var Rabotjaja Gazeta, som en gång lät undslippa sig det yttrandet, att konstituerande församlingen kommer att bli ett konvent. Det är ett av exemplen på våra mensjevikiska lakejers tomma, ynkliga och föraktliga skryt för den kontrarevolutionära bourgeoisin. För att inte bli en ”pratkvarn i Frankfurt” eller första duman, för att bli ett konvent, krävs det mod, förstånd och kraft nog att tillfoga kontrarevolutionen skoningslösa slag och inte kompromissa med den. För detta krävs det, att makten ligger i händerna på den för ifrågavarande epok mest framskridna, mest energiska och mest revolutionära klassen. För detta krävs det, att den stöds av hela den fattiga massan i stad och på land (halvproletariatet). För detta krävs det en skoningslös uppgörelse med den kontrarevolutionära bourgeoisin, dvs framför allt med kadeterna och arméns högsta befäl. Det är de reella, materiella klassbetingelserna för ett konvent. Det räcker med att exakt och tydligt räkna upp dessa betingelser för att inse hur löjligt Rabotjaja Gazetas smicker är, hur bottenlöst dumma socialistrevolutionärernas och mensjevikernas författningsillusioner ifråga om konstituerande församlingen är i dagens Ryssland.

//

När Marx gisslade 1848 års småborgerliga ”socialdemokrater”, brännmärkte han särskilt skarpt deras hejdlösa frasmakeri om ”folket” och folkmajoriteten överhuvudtaget. Det är rätta tillfället att påminna sig just detta, då man vid analysen av författningsillusionerna undersöker den andra åsikten beträffande ”majoriteten”.

För att majoriteten verkligen skall ha avgörandet i staten är bestämda reella förutsättningar nödvändiga. Nämligen: det måste med fasthet upprättas en sådan statsordning, en sådan statsmakt, som gör det möjligt att avgöra frågorna genom majoritetsbeslut och som garanterar att denna möjlighet förverkligas. Detta å ena sidan. Å andra sidan är det nödvändigt, att majoriteten på grund av sin klassammansättning och på grund av förhållandet mellan de olika klasserna inom denna majoritet (och utom den) enigt och framgångsrikt kan sköta statsrodret.

Det står klart för varje marxist, att dessa två reella förutsättningar spelar den avgörande rollen i frågan om folkmajoriteten och om statsangelägenheternas gång i överensstämmelse med denna majoritets vilja. Men likväl avslöjar socialistrevolutionärernas och mensjevnikernas hela politiska litteratur och än mer hela deras politiska uppträdande en fullständig oförståelse för dessa förutsättningar.

Om den politiska makten i staten ligger i händerna på en klass, vars intressen sammanfaller med majoritetens intressen, så är det möjligt att verkligen styra staten enligt majoritetens vilja. Men om den politiska makten ligger i händerna på en klass, vars intressen skiljer sig från majoritetens intressen, så blir varje form av majoritetsstyre oundvikligen ett bedrägeri mot denna majoritet eller ett undertryckande av den. Varje borgerlig republik visar oss hundratals och tusentals exempel på detta. I Ryssland härskar bourgeoisin både ekonomiskt och politiskt. Dess intressen skiljer sig på det skarpaste sätt från majoritetens intressen, särskilt under det imperialistiska kriget. Hela kärnpunkten, ifall frågan ställs materialistiskt, marxistiskt och inte formellt juridiskt, består därför i att avslöja denna divergens, att bekämpa bourgeoisins bedrägeri mot massorna.

Våra socialistrevolutionärer och mensjeviker har däremot fullkomligt bevisat och demonstrerat sin verkliga roll som verktyg för bourgeoisins bedrägeri mot massorna ("majoriteten"), som förmedlare och hantlangare vid detta bedrägeri. Hur uppriktiga enskilda personer bland socialistrevolutionärerna och mensjevikerna än är, så är deras grundläggande politiska idéer – att det vore möjligt att ta sig ur det imperialistiska kriget till en "fred utan annexioner och kontributioner" utan proletariats diktatur och socialismens seger, att jordens övergång till folket utan ersättning och "kontroll" över produktionen i folkets intresse vore möjlig utan samma förutsättning – (och naturligtvis ekonomiska idéer) objektivt just ett småborgerligt självbedrägeri eller, vilket är detsamma, bedrägeri från bourgeoisins sida mot massorna ("majoriteten").

Detta är vår första och viktigaste "korrigerings" till frågan om majoriteten, så som den ställs av de småborgerliga demokraterna, av socialisterna av Louis Blancs typ, av socialistrevolutionärerna och mensjevikerna: vad är i verkligheten "majoriteten" värd, när majoriteten i och för sig endast är ett formellt moment, medan denna majoritet materiellt, i verkligheten, är en majoritet av partier, som i praktiken genomför bourgeoisins bedrägeri mot denna majoritet?

Och naturligtvis – här kommer vi till den andra "korrigeringen", till den andra ovannämnda grundläggande omständigheten – kan man uppfatta detta bedrägeri riktigt endast om man klargjort dess klassrötter och dess klassinnebörd. Detta är inget personligt bedrägeri, inget "skojeri" (grovt uttryckt), det är en bedräglig idé, som emanerar ur klassens ekonomiska läge. Småborgaren befinner sig i ett sådant ekonomiskt läge, hans levnadsförhållanden är sådana, att han inte kan undgå att låta lura sig, han dras ofrivilligt och oundvikligt än till bourgeoisin, än till proletariats. *Ekonomiskt* kan han *inte* ha någon självständig "linje".

Småborgarens förflutna drar honom till bourgeoisin, hans framtid till proletariats. Hans förnuft drar honom till det senare, hans fördom (enligt Marx' bekanta uttryck) till den förra. För att folkets majoritet skall kunna bli en verklig majoritet i statens styrelse, till verkligt tjänst åt majoritetens intressen, till verkligt skydd för dess rättigheter osv, krävs en bestämd klassförutsättning. Denna förutsättning är: småbourgeoisins majoritet måste ansluta sig till det revolutionära proletariats, åtminstone i det avgörande ögonblicket och på det avgörande stället.

Utan denna förutsättning är majoriteten en fiktion, som kan hålla en viss tid, glimma, glänsa, bullra och skörda lagrar, men som likväl med absolut oundviklighet är dömd till sammanbrott. Just ett sådant sammanbrott har för övrigt den majoritet lidit, som socialistrevolutionärerna

och mensjeviker hade, och detta sammanbrott trädde i dagen i den ryska revolutionen i juli 1917.

Vidare. En revolution skiljer sig från en ”vanlig” situation i staten just genom att statslivets tvistefrågor avgörs direkt genom klassernas kamp och massornas kamp, inklusive deras väpnade kamp. Annorlunda kan det inte vara, när massorna är fria och beväpnade. Av detta grundläggande faktum framgår att det under en revolutionär tid inte räcker med att klargöra ”majoritetens vilja” – nej, man måste i det avgörande ögonblicket och på det avgörande stället *visa sig vara den starkare*, man måste segra. Från det medeltida ”bondekriget” i Tyskland och under alla stora revolutionära rörelser och epoker fram till åren 1848 och 1871, ända till 1905, ser vi otaliga exempel på att den mer organiserade, medvetnare, bättre beväpnade minoriteten har påtvingat majoriteten sin vilja och besekrat den.

Friedrich Engels har särskilt framhållit lärdomen av en erfarenhet, som till en viss grad är gemensam för bondeupproret på 1500-talet och revolutionen år 1848 i Tyskland, nämligen splittringen i aktionerna, frånvaron av centralisation hos de förtryckta massorna, vilket står i samband med deras småborgerliga levnadsförhållanden. Och om vi undersöker saken från denna sida, så kommer vi till samma slutsats: enbart de småborgerliga massornas majoritet avgör inte och kan inte avgöra någonting, ty organisation, politisk medvetenhet i aktionerna och deras centralisation (som är nödvändig för segern), allt detta kan de små jordbrukarnas splittrade miljoner nå *endast* om de leds av bourgeoisin eller av proletariatet.

Sist och slutligen avgörs som bekant samhällslivets frågor av klasskampen i dess hårdaste och skarpaste form, nämligen inbördeskrigets form. Men i detta krig, liksom i varje annat krig, är ekonomin det avgörande, det är även ett känt och av ingen i princip bestritt faktum. Det är ytterst karakteristiskt och anmärkningsvärt, att varken socialistrevolutionärerna eller mensjeviker, som ”i princip” inte bestrider detta och mycket väl inser det nuvarande Rysslands kapitalistiska karaktär, vågar se sanningen i vitögat. De är rädda för att erkänna sanningen, nämligen att varje kapitalistiskt land, Ryssland inbegripet, i huvudsak är uppdelat i tre fundamentala huvudkrafter: bourgeoisin, småbourgeoisin och proletariatet. Den första och den tredje talar alla om, de erkänns av alla. Den andra – dvs den som till antalet just utgör *majoriteten!* – vill man inte bedöma nyktert vare sig ur ekonomisk, politisk eller militär synpunkt.

De kan inte tåla sanningen – det är det som socialistrevolutionärernas och mensjevikerens fruktan för självkänedom går ut på.

III

När vi började denna artikel, var förbudet mot Pravda endast en ”tillfällig” företeelse, som ännu inte stadfästes av statsmakten. Nu, efter den 16 juli, har denna makt formellt förbjudit Pravda.

Om man betraktar förbudet historiskt, i dess helhet, under hela processen av denna åtgärds förberedelse och genomförande, så belyser det utomordentligt klart ”författningens väsen” i Ryssland och det farliga i författningsillusionerna.

Det är känt, att kadetpartiet med Miljukov och tidningen Retj i spetsen ända sedan april krävt repressalier mot bolsjeviker. I de mest olika former, från Retjs ”statsmänna”-artiklar till Miljukovs ofta upprepade och högljudda rop på att ”häkta” (Lenin och andra bolsjeviker), har detta krav på repressalier utgjort en av de viktigaste delarna, om inte den allra viktigaste delen, av kadeternas politiska program i revolutionen.

Långt innan Aleksinskij & Co i juni och juli hittade på och kläckte dem infama och lögnaktiga beskyllningen om spionage för tyskarnas räkning eller om mottagande av tyska pengar, långt före den lika lögnaktiga beskyllningen om ”väpnat uppror” eller ”myteri”, vilken strider mot allmänt kända fakta och offentliggjorda dokument – långt före allt detta krävde kadetpartiet systematiskt, oavslåligt och oupphörligt repressalier mot bolsjevikerna. När nu detta krav är uppfyllt, vad skall man då tänka om de personers hederlighet och uppfattningsförmåga, som glömmer eller låtsas glömma det verkliga klass- och partiursprunget till detta krav? Hur skall man kunna låta bli att beteckna det som den grövsta förfalskning eller som en i politiken otrolig tjockskallighet, när nu socialistrevolutionärerna och mensjevikerna bemödar sig om att framställa saken så, som om de trodde på en ”tillfällig” eller ”enstaka” ”anledning” till repressalier mot bolsjevikerna, vilken skulle ha yppat sig den 4 juli? Det måste dock verkligen finnas en gräns för förvrängningen av obestridliga historiska sanningar!

Det räcker att jämföra rörelsen den 20-21 april med rörelsen den 3-4 juli för att genast bli på det klara med deras likartade karaktär: ett spontant utbrott av massornas missnöje, otålighet och harm, provokatoriska skott från höger, dödade på Nevskij, lögnaktiga gallskrif från bourgeoisin och kadeterna, i synnerhet om att ”leninanhängarna har gett eld på Nevskij”, en ytterlig förbittring och skärpa i kampen mellan de proletära massorna och bourgeoisin; fullständig rådlöshet inom de småborgerliga partierna, socialistrevolutionärerna och mensjevikerna, våldsamma svängningar i deras politik och i frågan om statsmakten överhuvudtaget – alla dessa objektiva fakta är karakteristiska för båda rörelserna. Och dagarna den 9-10 juni och den 18 juni visar oss i annan form en alldeles likadan klassbild.

Händelsernas gång är solklar: massornas missnöje, otålighet och harm växte allt mera, kampen mellan proletariatet och bourgeoisin blev allt skarpare, i synnerhet vad det gällde inflytandet på de småborgerliga massorna, och i samband härmed hade vi två mycket betydande historiska händelser, som förberedde socialistrevolutionärernas och mensjevikernas beroende av de kontrarevolutionära kadeterna. Dessa händelser var: koalitionsregeringen av den 6 maj, där socialistrevolutionärerna och mensjevikerna visade sig vara bourgeoisins lakejer och alltmera snärjde in sig i uppgörelser och överenskommelser med den och i tusentals ”väntjänster” åt den, i förhållandet av de nödvändigaste revolutionära åtgärder, och sedan offensiven vid fronten. Offensiven innebar oundvikligen att det imperialistiska kriget återupptogs, att den imperialistiska bourgeoisins inflytande, vikt och roll ökades oerhört, att chauvinismen fick en mycket bred spridning bland massorna och slutligen, last but not least (sist men inte minst), att makten, först den militära och sedan även statsmakten överhuvudtaget, överlämnades i händerna på det kontrarevolutionära högsta befälet i armén.

Sådan var de historiska händelsernas gång, vilken fördjupade och skärpte klassmotsättningarna från den 20-21 april till den 3-4 juli och gjorde det möjligt för den kontrarevolutionära bourgeoisin att efter den 4 juli genomföra det, som redan den 20-21 april fullkomligt tydligt avtecknade sig som dess program och taktik, dess närmaste mål och dess ”snygga” metoder, som skulle föra till målet.

Ur historisk synpunkt finns det ingenting innehållslösare, ingenting teoretiskt ynkligare och praktiskt löjligare än det kälkborgerliga gnället med anledning av den 4 juli (som för övrigt upprepas även av L Martov) om att bolsjevikerna ”hittat på” att tillfoga sig själva ett nederlag, att det är deras ”äventyrlighet” som framkallat det och så vidare, och dylikt. Allt detta gnäll, alla dessa resonemang om att man ”inte borde ha” deltagit (i försöket att ge massornas ytterst berättigade missnöje och harm en ”fredlig och organiserad” karaktär!!) är antingen renegatinställning, ifall det härrör från bolsjeviker, eller också är det en för småborgaren vanlig yttring av hans vanliga räddhåga och förvirring. I själva verket växte rörelsen av den 3-4 juli

fram ur rörelsen av den 20-21 april och efteråt med samma ofrånkomlighet, som sommaren följer på våren. Det var det proletära partiets ovillkorliga plikt att stå tillsammans med massorna och försöka ge dess berättigade aktioner en så fredlig och organiserad karaktär som möjligt, att inte träda åt sidan och två sina händer som Pilatus med den pedantiska motiveringen att massan inte var organiserad till sista man och att det förekommer excesser i dess rörelse (som om det inte förekom excesser den 20-21 april!, som om det hade funnits en enda betydande massrörelse i historien utan excesser!).

Och bolsjevikernas nederlag efter den 4 juli framgick med historisk nödvändighet ur händelsernas hela föregående förlopp just därför att den småborgerliga massan och dess ledare, socialistrevolutionärerna och mensjevikerna, den 20-21 april ännu inte var bundna genom offensiven, ännu inte var insnärjda i "koalitionsregeringen" genom uppgörelser med bourgeoisin, men till den 4 juli hade de till den grad bundit sig och snärjt in sig, att de inte kunde annat än sjunka ned till samarbete (i repressalier, i förtal, i bödelsvälde) med de kontrarevolutionära kadeterna. Den 4 juli hade socialistrevolutionärerna och mensjevikerna slutgiltigt glidit ned i kontrarevolutionens kloak, därför att de oavlåttligt hade glidit ned i denna kloak både i maj och i juni, genom att de deltog i koalitionsregeringen och godkände offensivpolitiken.

Vi tycks ha avvikit något från vårt tema, från frågan om förbudet mot Pravda till frågan om den historiska bedömningen av den 4 juli. Men det är endast skenbart, ty det ena kan inte förstås utan det andra. Vi såg att förbudet mot Pravda, häktningarna av bolsjevikerna och andra förföljelser mot dem ingenting annat är, om man tar sakens väsen och händelsernas sammanhang i betraktande, än genomförandet av kontrarevolutionens och i synnerhet kadeternas gamla program.

Det är nu högst lärorikt att undersöka *vem* det i själva verket är, som genomfört detta program, och med vilka medel.

Låt oss se på fakta. Den 2 och 3 juli tilltar rörelsen, massorna, som är förbittrade över regeringens overksamhet, över dyrtiden, förfallet och offensiven, befinner sig i svallning. Kadeterna avgår, låtsas "ge efter" och ställer socialistrevolutionärerna och mensjevikerna ett ultimatum samt överlämnar åt dem, bundna som de är vid makten utan att ha någon makt, att betala fiolerna för nederlaget och för massornas harm.

Den 2 och 3 juli försöker bolsjevikerna att hålla aktionen tillbaka. Det erkände *till och med* ett vittne från Delo Naroda, då han berättade om vad som hände den 2 juli i grenadjärregementet. På kvällen den 3 juli strömmar rörelsen över bräddarna, och bolsjevikerna utarbetar ett upprop om nödvändigheten att ge rörelsen en "fredlig och organiserad" karaktär. Den 4 juli ökar de provokatoriska skotten från höger antalet offer för skottväxlingen på båda sidor; det bör framhållas att exekutivkommitténs löfte om att undersöka det skedda, att två gånger om dagen utge en bulletin osv, förblev ett tomt löfte! Socialistrevolutionärerna och mensjevikerna gjorde inte ett enda dugg, de publicerade *inte ens* en fullständig förteckning över dem som dödats på båda sidor!!

På natten den 4 juli utarbetade bolsjevikerna ett upprop om att aktionen skulle avbrytas och samma natt trycktes det i Pravda. Men just samma natt började för det första kontrarevolutionära trupper rycka in i Petrograd (tydligt på kallelse eller med samtycke av socialistrevolutionärerna och mensjevikerna, deras sovjeterna, varvid man naturligtvis den dag som idag är bevarar den djupaste och strängaste tystnad ifråga om denna "delikata" sak, ehuru det inte nu finns den minsta anledning till hemlighållande!). För det andra börjar just samma natt pogromerna mot bolsjevikerna av officersaspirantavdelningarna osv, vilka tydligt opererade på uppdrag av arméchefen Polovtsev och generalstaben. Natten mellan den 4 och 5 juli

demoleras Pravda. Den 5 och 6 demoleras Trud, tidningens tryckeri, och arbetaren Voinov mördas mitt på ljusa dagen för att han bär ut Listok Pravdy ur tryckeriet, husundersökningar företas, bolsjeviker häktas och revolutionära regementen avväpnas.

Vem började allt detta? Inte regeringen och inte sovjeten, utan det omkring generalstaben koncentrerade kontrarevolutionära militärbandet, som handlar i "kontraspionagets" namn, sätter fart på Pereverzevs och Aleksinskijs falska dokument för att "väcka raseri" bland trupperna och så vidare.

Regeringen syns inte till, sovjeterna syns inte till; de darrar för sitt eget öde, de får en rad meddelanden om att kosackerna kan komma och krossa dem. Svarthundra- och kadetpressen, som hetsat mot bolsjevikerna, börjar hetsa mot sovjeterna.

Socialistrevolutionärerna och mensjevikerna har med sin politik bundit sig till händer och fötter. De var bundna, när de kallade in kontrarevolutionära trupper till Petrograd (eller tolererade att de inkallades). Och det band dem ännu hårdare. De gled ned ända till botten på den vedervärdiga kontrarevolutionära kloaken. Fegt upplöser de sin egen kommission, som utsetts för att undersöka bolsjevikernas "sak". De utlämnar skändligen bolsjevikerna åt kontrarevolutionen. Ödmjukt deltar de i demonstrationen vid begravningen av de dödade kosackerna och kysser på detta sätt kontrarevolutionärernas hand.

De är bundna män. De ligger på kloakens botten.

De slingrar sig än hit och än dit, de ger en ministerportfölj åt Kerenskij, de går till Canossa hos kadeterna, de anordnar en "zemskij lobar" eller en "kröning" av den kontrarevolutionära regeringen i Moskva. Kerenskij avskedar Polovtsev.

Men det blir ingenting annat än slingringar, som inte ändrar *sakens väsen* det minsta. Kerenskij avskedar Polovtsev, men på samma gång utformar han och legaliserar Polovtsevs *åtgärder* och hans politik, förbjuder Pravda, inför dödsstraff för soldaterna, förbjuder möten vid fronten, fortsätter att häkta bolsjeviker (t o m Kollontay!) enligt Aleksinskijs program.

"Konstitutionens väsen" i Ryssland framträder med förbluffande tydlighet: offensiven vid fronten och koalitionen med kadeterna bakom fronten vräker socialistrevolutionärerna och mensjevikerna ned i kontrarevolutionens kloak. I *verkligheten* går statsmakten över i dess händer, i militärbandets händer. Kerenskij och Tseretelis och Tjernovs regering är *endast en kuliss för statsmakten*, de är tvungna att *i efterhand* legitimera dess åtgärder, dess mått och steg, dess politik.

Kerenskijs, Tseretelis och Tjernovs kohandel med kadeterna har en sekundär, om inte helt underordnad betydelse. Om kadeterna kommer att segra i denna kohandel, om Tsereteli och Tjernov kommer att hålla ut "ensamma", det ändrar inte sakens väsen, socialistrevolutionärernas och mensjevikernas vändning till kontrarevolutionen (en vändning som framtvings genom hela deras politik från den 6 maj) förblir det fundamentala, det viktiga, avgörande faktumet.

Partiutvecklingens cykel har slutit sig. Socialistrevolutionärerna och mensjevikerna har rullat från trappsteg till trappsteg, från "förtroendet" för Kerenskij den 28 februari till den 6 maj, som fjättrade dem vid kontrarevolutionen, och till den 5 juli, då de slutgiltigt hamnade hos den.

En ny fas tar sin början. Kontrarevolutionens seger gör massorna besvikna över kontrarevolutionärernas och mensjevikernas partier och banar väg för massornas övergång till en politik, som innebär stöd åt det revolutionära proletariatet.

Skrivet den 26 juli (8 augusti) 1917

Publicerat den 4 och 5 augusti 1917 i nr 11 och 12 av tidningen *Rabotjij i Soldat*

V I Lenin, *Samlade skrifter*, 5:e ry uppl, b 34, s 33-47